

สรุป

คำพิพากษาฎีกาที่เกี่ยวกับกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๕๑๑๘/๒๕๕๔

พนักงานอัยการ สำนักงานอัยการสูงสุด ผู้ร้อง

บ.วี.เอ.พี. ปีโตรเลียม จำกัด ผู้คัดค้านที่ ๑

นายวรุจน์ วรรณะเอี่ยมพิกุล ผู้คัดค้านที่ ๒

นายวิทยา งานสถิล ผู้คัดค้านที่ ๓

พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๓ (๗) มาตรา ๕๑

ศาลชั้นต้นไต่สวนแล้ว มีคำสั่งให้เงินจำนวน ๗,๒๒๓,๔๔๘.๖๕ บาท ตกเป็นของแผ่นดิน ค่าฤชาธรรมเนียมให้เป็นพับ

ผู้คัดค้านทั้งสามอุทธรณ์ ศาลอุทธรณ์พิพากษากลับ ให้ยกคำร้อง ค่าฤชาธรรมเนียมชั้นอุทธรณ์ให้เป็นพับ
ผู้ร้องฎีกา

ข้อเท็จจริงเบื้องต้นฟังเป็นยุติได้ว่า เมื่อวันที่ ๑๘ ตุลาคม ๒๕๔๔ เจ้าหน้าที่ของสำนักงาน ป.ง. ได้ตรวจสอบพบว่าผู้คัดค้านที่ ๓ ซึ่งจะเดินทางไปฮ่องกง ถือกระเป๋ามีเงินตราต่างประเทศรวม ๑๒ สกุลบรรจุอยู่ คิดเป็นเงินไทยเป็นเงิน ๗,๒๒๓,๔๔๘.๖๕ บาท ผู้คัดค้านที่ ๓ ไม่มีหลักฐานการซื้อเงินตราต่างประเทศ เจ้าหน้าที่จึงยึดเงินดังกล่าวไว้ ต่อมาคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน มีมติให้ผู้ร้องยื่นคำร้องให้ศาลมีคำสั่งให้ทรัพย์สินดังกล่าวตกเป็นของแผ่นดิน

คดีมีปัญหาต้องวินิจฉัยตามฎีกาของผู้ร้องว่า เงินที่ถูกยึดไว้ดังกล่าวเป็นทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิดเกี่ยวกับการลักลอบหนีศุลกากรตามกฎหมายว่าด้วยศุลกากรอันเป็นความผิดมูลฐานตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๓ (๗) ซึ่งศาลจะต้องมีคำสั่งให้ตกเป็นของแผ่นดินหรือไม่

ผู้ร้องฎีกาว่า ในการนำเงินตราออกนอกประเทศดังกล่าว ผู้คัดค้านที่ ๓ ไม่มีหลักฐานการซื้อเงินตราต่างประเทศตามแบบ ฐต. ๔ (ก) มาแสดง ไม่ได้มีการซื้อขายอย่างถูกต้อง และผู้คัดค้านทั้งสามไม่ได้ขายเงินตราต่างประเทศให้แก่ผู้ได้รับอนุญาตใน ๗ วัน นับแต่วันที่ได้นำหรือนำเข้า พฤติการณ์ดังกล่าวเป็นการลักลอบขนเงินหรือทรัพย์สินที่ได้มาจากการกระทำซึ่งเป็นความผิดมูลฐานหรือจากการสนับสนุนหรือช่วยเหลือการกระทำซึ่งเป็นความผิดมูลฐาน เงินจำนวนดังกล่าวจึงเป็นทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิดซึ่งต้องตกเป็นของแผ่นดิน

พิเคราะห์แล้วเห็นว่า พระราชบัญญัติควบคุมการแลกเปลี่ยนเงิน พ.ศ. ๒๔๘๕ มาตรา ๘ ทวิ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า เพื่อประโยชน์ในการป้องกันและปราบปรามการลักลอบส่งหรือนำเงินออกไปนอก หรือเข้ามาใน

ประเทศไทยให้ถือว่าเงินตราต่างประเทศเป็น “ของ” ตามกฎหมายว่าด้วยศุลกากร และวรรคสอง บัญญัติว่า การส่งหรือ นำ หรือพยายามส่งหรือ นำ หรือช่วยเหลือหรือเกี่ยวข้องกับด้วยประการใดๆ ในการส่งหรือนำเงินตรา ต่างประเทศออกไปนอกหรือเข้ามาในประเทศไทย โดยฝ่าฝืนหรือละเลยไม่ปฏิบัติตามกฎกระทรวง ประกาศ หรือคำสั่งที่ออกตามความในพระราชบัญญัตินี้ ไม่ว่าจะด้วยวิธีใดๆ ให้ถือว่าเป็นการส่งหรือนำของต้องจำกัด ออกไปนอกหรือเข้ามาในประเทศอันเป็นความผิดตามกฎหมายว่าด้วยศุลกากรด้วย และให้นำบทกฎหมายว่า ด้วยศุลกากรและอำนาจพนักงานศุลกากรตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งที่ว่าด้วยการตรวจของ และป้องกันและลักลอบหนีศุลกากร การตรวจค้น การยึดและริบของ หรือการจับกุมผู้กระทำความผิด การแสดง เท็จและการฟ้องร้องมาใช้บังคับแก่การกระทำดังกล่าว รวมทั้งบุคคลและสิ่งของที่เกี่ยวข้อง

นอกจากนี้ในมาตรา ๘ ก็ได้บัญญัติว่า ผู้ใดฝ่าฝืนหรือละเลย ไม่ปฏิบัติตามกฎกระทรวง ประกาศ หรือคำสั่งที่ออกตามความในพระราชบัญญัตินี้มีความผิดต้องระวางโทษทางอาญา โดยที่กฎกระทรวง ฉบับที่ ๑๓ (พ.ศ. ๒๔๙๗) ออกตามความในพระราชบัญญัติดังกล่าว ข้อ ๑๑ ออกมารองรับบทบัญญัติดังกล่าวใน รายละเอียดว่า ห้ามมิให้บุคคลใดส่ง หรือนำปัจจัยชำระเงินต่างประเทศออกนอกประเทศ เว้นแต่จะได้รับ อนุญาตจากเจ้าพนักงาน แต่ผู้เดินทางไปต่างประเทศสามารถนำปัจจัยชำระเงินต่างประเทศไม่เกินมูลค่าที่ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังประกาศได้ ต่อมากฎกระทรวง ฉบับที่ ๒๐ (พ.ศ. ๒๕๓๔) ออกตามความใน พระราชบัญญัติควบคุมการแลกเปลี่ยนเงิน พ.ศ. ๒๔๘๕ ข้อ ๕ ได้ยกเลิกข้อ ๑๑ แห่งกฎกระทรวง ฉบับที่ ๑๓ ดังกล่าว โดยมีเหตุผลในการยกเลิกตามหมายเหตุท้ายกระทรวง ฉบับที่ ๒๐ (พ.ศ. ๒๕๓๔) ว่า โดยฐานะทาง เศรษฐกิจและการเงินของประเทศเจริญเติบโตและมีความมั่นคงเพิ่มขึ้นเป็นลำดับจนในปัจจุบันเงินสำรอง ระหว่างประเทศมีระดับสูงเป็นที่น่าพอใจ จึงสมควรที่จะผ่อนคลาย การควบคุมการแลกเปลี่ยนเงินเพื่อให้การนำ เงินตราต่างประเทศเข้าออกเป็นไปโดยเสรียิ่งขึ้น อันจะสร้างความคล่องตัวในการดำเนินธุรกิจกับต่างประเทศ และสร้างความมั่นใจให้แก่วงการการเงินระหว่างประเทศ ซึ่งจะเป็ผลดีต่อการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ จึงจำเป็นต้องออกกฎกระทรวงฉบับนี้ โดยผลของกฎกระทรวง ฉบับที่ ๒๐ (พ.ศ. ๒๕๓๔) ข้อ ๕ ซึ่งยกเลิกข้อ ๑๑ แห่งกฎกระทรวง ฉบับที่ ๑๓ (พ.ศ. ๒๔๙๗) จึงทำให้ผู้เดินทางไปต่างประเทศสามารถนำเงินตรา ต่างประเทศออกนอกประเทศไทยได้โดยเสรีไม่ต้องได้รับอนุญาตจากเจ้าพนักงานอีกต่อไป การที่ผู้เดินทางไป ต่างประเทศนำเงินตราต่างประเทศออกนอกประเทศไทยจึงไม่เป็นการฝ่าฝืนกฎกระทรวง ฉบับที่ ๑๓ (พ.ศ. ๒๔๙๗) อันจะเป็นการส่งหรือนำเงินตราต่างประเทศออกนอกประเทศไทย ซึ่งถือเป็นการส่งหรือนำของ ต้องจำกัดออกไปนอกประเทศไทย อันจะเป็นความผิดตามกฎหมายว่าด้วยศุลกากรตามพระราชบัญญัติควบคุม การแลกเปลี่ยนเงิน พ.ศ. ๒๔๘๕ มาตรา ๘ ทวิ วรรคสอง ด้วยเหตุคดีนี้เกิดเมื่อวันที่ ๑๘ ตุลาคม ๒๕๔๔ เป็นเวลาที่กฎกระทรวง ฉบับที่ ๑๓ (พ.ศ. ๒๔๙๗) ข้อ ๑๑ ถูกยกเลิกไปแล้ว การกระทำของผู้คัดค้าน ทั้งสามจึงไม่เป็นการฝ่าฝืนกฎกระทรวงที่ออกตามความในพระราชบัญญัติควบคุมการแลกเปลี่ยนเงิน พ.ศ. ๒๔๘๕ เกี่ยวกับการส่งหรือนำเงินตราต่างประเทศออกนอกประเทศไทย ซึ่งจะเป็นความผิดเกี่ยวกับการ ลักลอบหนีศุลกากรตามกฎหมายว่าด้วยศุลกากร อันจะเป็นความผิดมูลฐานตามบทนิยามของ “ความผิดมูลฐาน”

ในมาตรา ๓ (๗) แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. ๒๕๔๒ ซึ่งศาลจะมีคำสั่งให้เงินตราต่างประเทศดังกล่าวตกเป็นของแผ่นดินได้

แม้ต่อมาในระหว่างการพิจารณาของศาลฎีกาจะมีฎีกะทรงง ฉบับที่ ๒๕ (พ.ศ. ๒๕๕๐) ออกตามความในพระราชบัญญัติควบคุมการแลกเปลี่ยนเงิน พ.ศ. ๒๕๔๕ ข้อ ๒ เพิ่มความเป็นข้อ ๑๐ แห่งฎีกะทรงง ฉบับที่ ๑๓ (พ.ศ. ๒๕๔๗) กำหนดให้บุคคลซึ่งนำเงินตราต่างประเทศอันมีมูลค่ารวมกันเกินจำนวนที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังกำหนดออกไปนอกหรือเข้ามาในประเทศไทย ต้องแจ้งรายการเกี่ยวกับเงินตราต่างประเทศนั้นต่อเจ้าหน้าที่ศุลกากรหรือเจ้าพนักงานประจำด่านตรวจคนเข้าเมือง ด้านพรมแดนหรือช่องทางอื่นใด ในขณะที่ผ่านด่านหรือช่องทางดังกล่าว โดยเงินตราต่างประเทศที่รัฐมนตรีกำหนดนั้นต้องไม่เกิน ๕๐,๐๐๐ บาท ดอลลาร์สหรัฐหรือเทียบเท่า (ปัจจุบัน รัฐมนตรีกำหนดให้นำเงินตราต่างประเทศติดตัวออกไปนอกประเทศไทยเกิน ๒๐,๐๐๐ ดอลลาร์สหรัฐต้องสำแดงรายการที่ด่านทุกครั้ง) ก็ไม่อาจนำฎีกะทรงง ฉบับที่ ๒๕ (พ.ศ. ๒๕๕๐) มาใช้ย้อนหลังให้เป็นโทษแก่คดีค้างทั้งสามได้

ส่วนที่ผู้ร้องฎีกาอ้างว่า ผู้คัดค้านทั้งสามฝ่าฝืนฎีกะทรงง ฉบับที่ ๑๓ (พ.ศ. ๒๕๔๗) ในส่วนที่เกี่ยวกับการซื้อเงินตราต่างประเทศและการไม่ขายเงินตราต่างประเทศให้แก่ผู้ได้รับอนุญาตแล้วนำเงินตราต่างประเทศนั้นออกไปนอกประเทศไทยนั้น เห็นว่า กรณีดังกล่าวเป็นปัญหาเกี่ยวกับการฝ่าฝืนหรือละเลยไม่ปฏิบัติตามฎีกะทรงงที่ออกตามความในพระราชบัญญัติควบคุมการแลกเปลี่ยนเงิน พ.ศ. ๒๕๔๕ ซึ่งมีความผิดและต้องรับโทษตามมาตรา ๘ แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าว ไม่ใช่ความผิดเกี่ยวกับการส่งหรือนำของต้องจำกัดออกไปนอกหรือเข้ามาในประเทศไทย ซึ่งหมายถึงของที่มีกฎหมายกำหนดว่า การส่งหรือนำของนั้นออกไปหรือเข้ามาในประเทศไทยจะต้องรับอนุญาตหรือปฏิบัติให้ครบถ้วนตามที่กำหนดไว้ โดยผู้ฝ่าฝืนจะมีความผิดเกี่ยวกับการลักลอบหนีศุลกากรตามกฎหมายว่าด้วยศุลกากร อันเป็นความผิดมูลฐานตามบทนิยาม “ความผิดมูลฐาน” ในมาตรา ๓ (๗) แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ.๒๕๔๒ ซึ่งศาลจะมีคำสั่งให้เงินตราต่างประเทศที่ยึดไว้ในคดีนี้ตกเป็นของแผ่นดิน ที่ศาลอุทธรณ์พิพากษามานั้น ศาลฎีกาคณะคดีปกครองเห็นพ้องด้วยในผลนี้ ฎีกาของผู้ร้องฟังไม่ขึ้น

อนึ่ง เมื่อทรัพย์สินตามคำร้องไม่เป็นทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิด ศาลฎีกาเห็นสมควรคืนทรัพย์สินนั้นให้แก่เจ้าของที่แท้จริง

พิพากษายืน ส่วนทรัพย์สินตามคำร้องให้คืนแก่เจ้าของที่แท้จริง ค่าฤชาธรรมเนียมชั้นฎีกาให้เป็นพับ